

Deze wereld voetbal atlas is van

WERELD VOETBAL ATLAS

GERARD VAN GEMERT EN JOB VAN GELDER

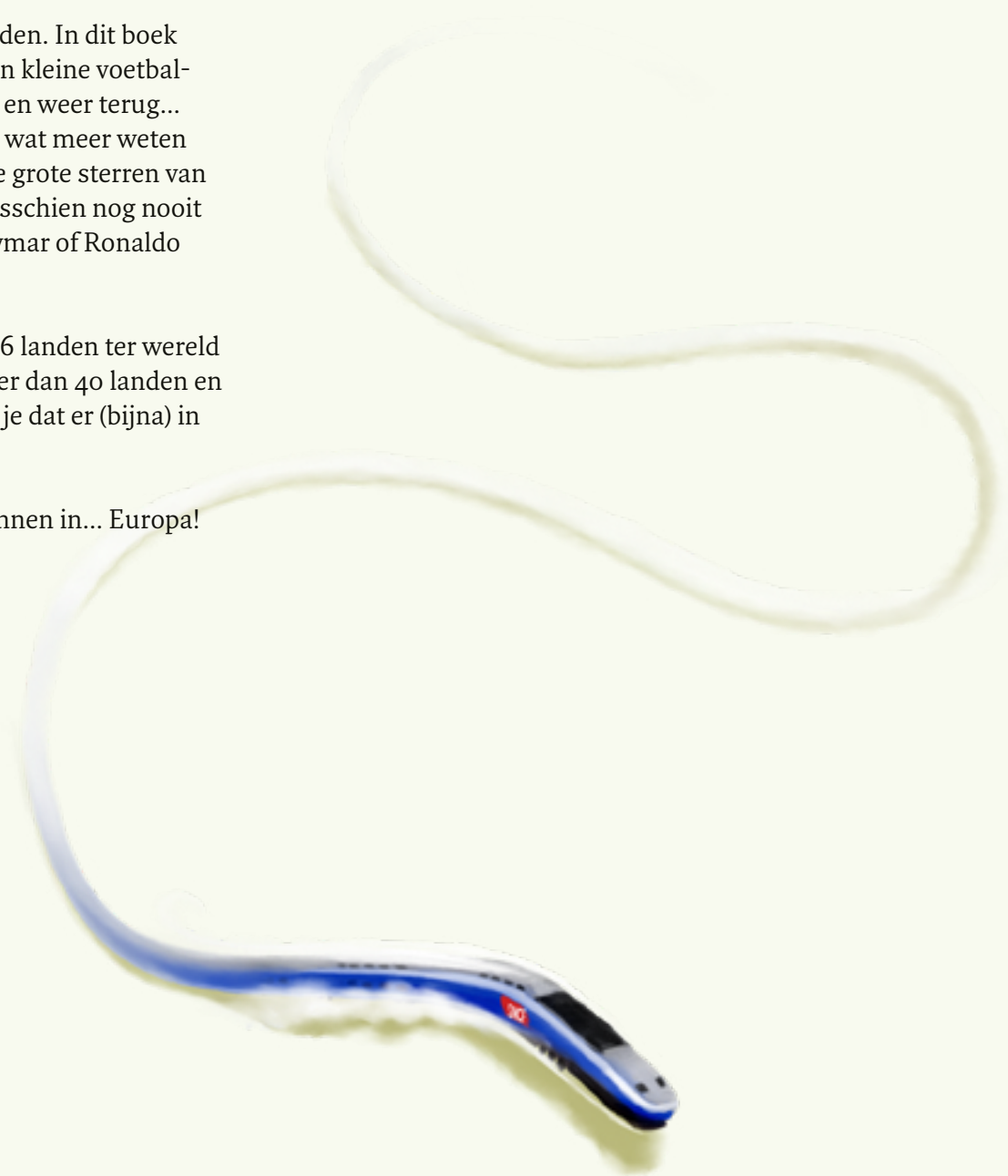
CONDOR

GOEDE REIS!

Je hebt nu de *Wereld Voetbal Atlas* in handen. In dit boek maak je een wereldreis langs vele grote en kleine voetballanden. Van Argentinië naar Zuid-Afrika en weer terug... Als je het boek straks weglegt, zal je heel wat meer weten over die landen, de beroemde clubs en de grote sterren van het voetbal. Je bezoekt steden waar je misschien nog nooit van hebt gehoord, maar waar Messi, Neymar of Ronaldo zijn geboren.

Natuurlijk kunnen we je niet door alle 196 landen ter wereld laten reizen. Maar toch kom je via de meer dan 40 landen en zes continenten overal ter wereld. En zie je dat er (bijna) in elk land wordt gevoetbald.

Veel plezier op je wereldreis, die we beginnen in... Europa!

EUROPA

EUROPA

10.180.000 KM² • 746 MILJOEN INWONERS

EUROPA

Twee van de kleinste landen ter wereld liggen in Europa: Vaticaanstad en Monaco. Zelfs deze minilandjes hebben een eigen voetbalelftal... Europa is niet heel groot, maar toch zijn er grote verschillen. In het noorden van Scandinavië is het 's winters maar heel kort licht, terwijl in Griekenland de zon bijna altijd schijnt. Er wonen ruim 746 miljoen inwoners in Europa (minder dan in heel China) en dat is maar 11% van de wereldbevolking.

Groot in voetbal

In de voetbalwereld hoort Europa wel tot de grootsten. Misschien omdat voetbal is ontstaan in Engeland, of omdat Europa een van de rijkste werelddelen is, met veel geld om goede voetballers te kopen. Hoe dan ook, elke voetballer ter wereld wil spelen bij Liverpool, Bayern München of Real Madrid. Messi reisde als tiener al van Argentinië naar Barcelona en Luis Suárez van Uruguay naar Groningen, omdat ze droomden van successen in de Europese Champions League.

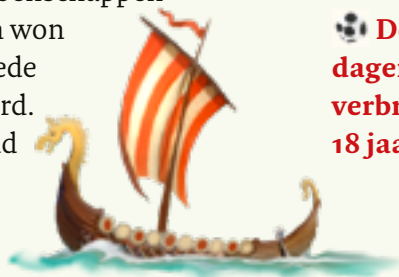
Europa Cups

De Champions League is het grootste en rijkste clubtoernooi ter wereld. Vóór 1992 heette het nog de Europa Cup 1. Toen deden alleen de kampioenen van alle landen mee. Er werd gespeeld in een *knock-outsysteem*. Dus als Real Madrid in de eerste ronde een slechte dag had, kon het na twee wedstrijden al uit het toernooi geknikkerd zijn! Zo was de kans groter dat clubs uit kleine voetballanden ver kwamen in het toernooi. Voor de (iets) kleinere clubs is er de Europa League, het toernooi waar Ajax in 2017 de finale haalde. Feyenoord verloor de finale van de eerste editie van de Conference League, sinds 2021/22 het derde Europese toernooi.

Verrassing IJsland

De Scandinavische landen waren jarenlang de lelijke eendjes van het Europese voetbal. Zij konden zich maar moeilijk plaatsen voor Europese Kampioenschappen - EK's. Later werd dat beter, Denemarken won zelfs het EK in 1992 en Zweden heeft mede dankzij Zlatan jarenlang goed gepresteerd. Op het EK van 2016 was IJsland, een land

met maar 300.000 inwoners, de grote verrassing. In 2021 deden 24 landen mee aan het EK 2020 dat vanwege het coronavirus een jaar later plaatsvond. Het toernooi werd in 13 verschillende landen gespeeld, dat was voor het eerst. Italië versloeg Engeland in de finale.

Favoriet of niet?

Griekenland en Tsjechoslowakije (nu Tsjechië en Slowakije) wonnen wel eens een EK, maar toch zijn ze niet snel favoriet bij een volgend toernooi. Oostenrijk en Zwitserland wonnen nog nooit een EK. Zou het komen door de vele bergen? Hongarije was lang geleden tweede op een WK en Polen haalde bij het EK 2016 met Milik en Lewandowski de kwartfinale... Toch kunnen deze landen de grote Europese voetballanden meestal niet bedreigen. Engeland, Spanje, Duitsland en Italië blijven de landen met de grootste competitie en zij zijn dan ook vaak favoriet. En vergeet België en Nederland niet!

WK's

Tien van de 21 WK's werden in Europa georganiseerd. Bij al die WK's won een Europees land ook de titel, behalve in 1958, toen won Brazilië. Duitsland en Italië wisten maar liefst vier keer te winnen. Alleen Brazilië won meer titels. Bij de vrouwen won de VS vier keer en Duitsland twee keer.

Wist je dat:

⚽ **De EK-finale van 1968 tussen Italië en de Sovjet-Unie (Rusland) werd beslist door een muntje? Na verlen- ging was het o-o. Wedstrijden werden toen nog niet door strafschoppen beslist. Sovjet-aanvoerder Albert Shesternyov moest dus alleen kop of munt kiezen en koos de verkeerde kant...**

⚽ **De Engelse vrouwen er door de EK-winst in 2022 voor zorgden dat voor het eerst sinds 1966 een Brits nationaal voetbalelftal een internationale prijs won?**

⚽ **De Zwitser Johan Vonlanthen met 18 jaar en 141 dagen de jongste speler is die op een EK scoorde? Hij verbrak daarmee het record van Wayne Rooney die 18 jaar en 229 dagen was.**

NEDERLAND

41.543 KM² • 17,4 MILJOEN INWONERS

NATIONALE TEAM: ORANJE

WK

EK

UEFA
Champions
League

AMSTERDAM

AMSTERDAM

De afsluiter

Marco van Basten

GRONINGEN

FC GRONINGEN

ENSCHEDÉ

DEN HAAG

ROTTERDAM

UTRECHT

1788

ARNHEM

De Kuip (Rotterdam)

'S-HERTOGENBOSCH

EINDHOVEN

D U I T S L A N D

CRUIFF

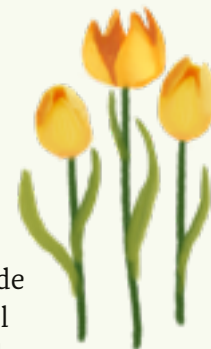
10

B E L G I E

MAASTRICHT

NEDERLAND

Een klein landje dat in de hele wereld bekend staat om zijn molens, klompen, tulpen en vele dj's. Maar Nederland kent nóg een topattractie. Voetbal, met als bekendste speler aller tijden: Johan Crujff.

Johan Crujff

Crujff was de ster van het Oranje dat in 1974 bijna wereldkampioen werd. Zijn leven is het succesverhaal van een doodnormale jongen die uitgroeide tot één van de beste voetballers ooit. Geboren in Betondorp, Amsterdam, maar na een carrière bij onder andere Ajax, Barcelona en Feyenoord, beroemd in de hele wereld. Net zo beroemd als Rembrandt en Vincent van Gogh...

Fietsen naar het stadion

Van Betondorp is het maar een klein stukje naar de Johan Crujff Arena, het stadion van Ajax. Dus gaan we met de fiets, want dat doen Nederlanders graag. Wist je dat er per jaar wel 15 miljard kilometer wordt gefietst!? Met 55.500 plaatsen is de Arena het grootste voetbalstadion van Nederland. Oranje speelde hier tijdens het EK van 2000 een legendarische wedstrijd tegen Italië. Nederland verloor na penalty's, nadat tijdens de wedstrijd ook al twee (!) strafschoppen waren gemist.

Ajax en Feyenoord

Als je naar de prijzen kijkt, is Ajax de meest succesvolle club van het land. Onder leiding van sterspeler Johan Crujff wonnen de Amsterdammers in de jaren '70 drie keer de Europa Cup 1, nu bekend als de Champions League. In 1995 won Ajax de Champions League, met trainer Louis van Gaal. We verlaten Amsterdam en fietsen naar het zuiden, richting Rotterdam. Vier uur, ongeveer 75 kilometer verder en met pijn in de billen, stappen we af bij Stadion Feyenoord. Of De Kuip, zoals het in de volksmond heet. Het stadion dus van Feyenoord, de eerste Nederlandse club die in 1970 de Europa Cup 1 won.

Zeeland

De volgende dag fietsen we verder naar Zeeland. De provincie die in 1953 helemaal onder water kwam te staan.

Een zware stormvloed in combinatie met springtij zorgde ervoor dat het water tot enorme hoogte steeg en erg veel slachtoffers maakte. Het is de grootste natuurramp in de Nederlandse geschiedenis en heeft alles te maken met de lage ligging van Nederland. Zeeland is trouwens de enige provincie zónder profclub.

Brabant

We nemen nu voor het gemak een taxi en rijden naar Eindhoven. Dit is de stad van PSV, de derde topclub in Nederland en de plek waar superspits Memphis Depay werd opgeleid. PSV is de derde club die een Europa Cup 1 in de prijzenkast heeft staan. Gewonnen in 1988, niet toevallig ook het jaar waarin Oranje Europees kampioen werd, voorlopig de enige internationale prijs van het Nederlands mannenelftal.

De sterspeler van het EK in Duitsland in 1988 was Marco van Basten. Met vijf doelpunten, waaronder een wereldgoal in de finale tegen Rusland, werd de Utrechter topscorer en beste speler van het toernooi. Ook werd hij in 1988 Europees en Wereld-voetballer van het jaar!

Succescoach

Ook de Nederlandse vrouwen wonnen een EK. In 2017 waren de leeuwinnen onder leiding van bondscoach Sarina Wiegman in eigen land de sterksten. Wiegman herhaalde dit huzarenstukje in 2022 door met de Engelse vrouwen in de finale Duitsland te verslaan.

Wist je dat:

🏆 **Nederland het enige land is dat drie keer in een WK-finale heeft gestaan, zonder er één te winnen? (1974, 1978, 2010)**

🏆 **Het hoge Noorden een vruchtbare grond is voor talentvolle aanvallers? Zowel Arjen Robben (Bedum) als Vivianne Miedema (Hoogeveen) zijn daar geboren.**

🏆 **Dennis Bergkamp vliegangst had en sinds het WK van 1994 geen uitwedstrijd meer speelde, tenzij hij daar met de auto of boot kon komen?**

